

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za ožnanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se ožnanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravníštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ožnanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravníštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Najnovejši stadij jezikovnega vprašanja.

Po listih krožijo vesti, iz katerih se sklepa, da je jezikovno vprašanje, v kolikor se nanaša na Češko, stopilo v nov stadij, in da se je vlada znatno približala stališču, katero zavzemajo Nemci.

Dosedanji razvoj tega vprašanja je znan. Čehi stali so vedno na stališču, naj bodeta oba deželna jezika, nemščina in češčina, v celi deželi popolnoma ravnopravna, tako da zamore vsakdo pri vsakem oblastvu v celi deželi iskati pravico v svojem jeziku.

To načelo je v ustavni dobi prvič zmagovalo za časa Taaffeove vlade. L. 1880 so bile za Češko izdane jezikovne navedbe, s katerimi se je uveljavilo načelo, da se mora v celem obsegu češkega kraljestva vse vloge reševati v tistem jeziku, v katerem so pisane in da se mora s strankami občeovati v njihovem jeziku.

Na tem istem načelu ravnopravnosti obeh jezikov v celem kraljestvu, katero načelo odgovarja zgodovinskemu razvoju in praktični potrebi, so zasnovane tudi Badenijeve navedbe. S temi navedbami se je samo popolnilo, kar so bile zasnovale Stremayrove navedbe. Kar je Stremayr določil za uradovanje s strankami, to je Badeni raztegnil tudi na notranje uradovanje in če je poleg tega še določil, da mora biti vsak uradnik na Češkem zmožen obeh deželnih jezikov, je to samo logična posledica priznanega principa. Kako pa naj se uraduje v obeh jezikih, ne samo pri uradovanju s strankami, nego tudi pri notranjem uradovanju, ako uradniki niso zmožni obeh jezikov?

Zaradi teh Badenijevih navedb uprizarili so Nemci parlamentarno revolucijo in začeli boj, kateri še sedaj pretresa našo državo in v katerem so prišli tako daleč, da zahtevajo celo nemški državni jezik.

Gautsch se je s premembo Badenijevih jezikovnih navedb znatno približal nemškemu stališču, a od načela, da mora

vsakdo v celem kraljestvu v svojem jeziku dobiti pravico, se ni oddaljil in je legalnost tega načela priznalo tudi najvišje sodišče z znano razsodbo z dne 13. decembra 1898, št. 14934.

Zdaj prihaja preko Berlina vest, da hoče Thunovo ministerstvo s pomočjo § 14. uveljaviti jezikovni zakon za Češko, kateri bi bil urejen po načrtu g. Stummerja in bi v bistvu ustregel nemškim zahtevam.

Po tem načrtu bi se v češkem kraljestvu ustanovilo zaključeno nemško ozemlje, v katerem bi bil češki jezik tako popolnoma brezpraven, kakor na Tirolskem ali v Dalmaciji. V tem nemškem ozemlju bi bila nemščina jedini uradni in službeni jezik, a s češkimi strankami, katere nemščine niso zmožne, obravnavalo bi se s pomočjo — tolmačev.

To je najnovejši stadij jezikovnega vprašanja na Češkem. Vlada sicer ne misli ta načrt uveljaviti s § 14. — vsaj tako se zatrjuje in temu zatrjevanju je toliko laglje verjeti, ker je grof Thun lani izjavil, da Gautschevih navedb ne premeni, dokler se mej Čehi in mej Nemci ne doseže porazumljenje glede zakona, s katerim se naj nadomeste — a da bi rada na tej podlagi „spravo“, o tem ni vzroka dvomiti.

Čehi odklanjajo odločno te vladne propozicije. Vodilni češki listi izjavljajo, da so popolnoma neprejemljive in da bi uveljavljenje tega načrta z državnim zakonom razbilo desnico, katere največji stranki stojita na stališču, da spada uredba jezikovnega vprašanja v področje deželnih zborov.

Z ozirom na odločni odpor Čehov pač ni verjetno, da bi sedanja vlada hotela Stummerjev načrt uveljaviti, ker Čehi kraj vse svoje miroljubnosti in dasi so pripravljeni na velike žrtve, da se doseže sprava, v to ne bodo privolili, ni pa izključeno, da stori to kaka nova vlada.

Odkrito izpovemo, da nam je popolnoma neumevno, čemu se merodajni krogi toliko pehajo, da zadovolje in pomirijo Nemce in to v času, ko ti v milijonih iz-

vodih razširjajo brošure, obsežajoče načrte za razdelitev Avstrije. Noben narod v naši državni polovici ne stremi za tem, da bi Nemcem vzel, kar jim je treba za samosvoje narodno, gospodarsko in kulturno življenje. Slovani ne iščejo drugzega, kakor da se jim da le del tega, česar imajo Nemci v izobilju, a namesto da bi vlada s krepko roko pripomogla načelu ravnopravnosti do veljave, si beli glavo, kako zadovoljiti Wolfove pristaše!

V Ljubljani, 6. marca.

Karakterizacija naše vlade.

Nemški listi in nemške stranke trdijo že dolgo časa, da so Čehi sedaj gospodarji v Avstriji in da njim na ljubo vlada zatira in odriva Nemce. Vlada je skratka orodje Čehov, katerim se godi izvrstno. Te dni pa je pisala „Silesia“ povsem drugače ter je povedala — menda nehoté — resnico. „Energijske za velike odločitve pri tej vladi ni bilo nikdar“, piše „Silesia“; „z dovoljenjem drobtin v jezikovnih in osebnih vprašanjih je tolažila Čeha in tako bo delala še nadalje. Za odločnejše korake v smislu češkega državnega prava pa vlada nima poguma ter nima pooblastila za kaj takega od odločilnih grogov.“ Malenkostne drobtinice mesto celih pravic deli vlada Slovanom, ker je in bo vedno imela strah pred Nemci.

Macedonski osrednji odbor.

Beligradski časopisi so objavili spomenico macedonskega osrednjega odbora, katere naj bi se izročila diplomatskim zastopnikom evropskih velevlavstij v Sredu in Carigradu, katere pa niti velevlavstij niti njihovi zastopniki niso hoteli sprejeti. Evropa noče slišati obupnih klicev na pomoč, ampak si maši ušesa in oči, da ne vidi in ne sliši kaj se godi v Macedoniji; kajti če bi videla in slišala grozodejstva Turkov, bi morala pomagati brez ozira kaj poreče porta. Spomenica našteva brezkončno vrsto turških zločinov in silovitosti, katere morajo prenašati kristjani; potem se našte-

vajo obljube sultana, ki se niso izpolnile, ter navajajo reforme, ki so se sklenile, a ne izvršile. Končno navaja spomenica za vzgled Kreto, kjer so se vredile razmere le s posredovanjem evropskih velevlavstij. To se naj zgodi tudi v Macedoniji; ako pa evropske vlasti kmalu ne posredujejo, da se nujno potrebne reforme izvrše, potem se nikdo ne čudi, ako se loti obupani narod skrajnih sredstev.

Afera Dreyfus.

Bruselska „Indépendance Belge“ je prinesla iz Pariza poročilo, da se je pri preiskavi kazenske kamore kasacijskega dvora o aferi Dreyfus pokazalo, da se je res pripetilo izdajalstvo in da je bil izdajalec neki francoski častnik. Takozvani tajni dossier nima nikakih dokazov za krivdo Dreyfus in le bordereau je „corpus delicti“. Dopisnik bruselskega lista trdi z vso gotovostjo, da je pisal bordereau Esterhazy, in da kazenska kamora to ve. Preiskava je dognala, da bi morala priti, če bi Henry še živel, oba, Henry in Esterhazy pred vojno sodišče.

Novo špansko ministerstvo.

Sagasta je torej s svojim ministerstvom, ki je vladalo v najtežavnejšem času vojne z Ameriko, odstopil, in Silvela, ki je že deset let kandidat za ministersko predsedništvo, je dosegel svoj ideal. Silvela, vodja klerikalnih konservativcev, je bil l. 1879. v kabinetu maršala Martinez de Campasa minister notranjih del; takisto leto 1890. v ministerstvu Canovasa del Castillo. Silvela je sicer nedavno izjavil, da ni služabnik Vatikana ter da v verskih vprašanjih sedanjih „liberalnih“ razmer ne bo spreminjal, a vender nihče ne dvomi, da so se začeli za španske klerikalce znova lepi časi. Novi minister kolonij, marki Pidal je odločen klerikalec. Tudi general Polavilla je reakcionarec ter je bil na Filipinih orodje duhovnih redov. Finance bo opravljal Willaverde, ki je bil že dvakrat minister. Mornarični minister pa je admiral Camara, vodja rezervnega španskega brodogoja v minoli vojni.

LISTEK.

Madonna della Rocca.

Povest. — Spisal Rikard Voss.

(Dalje.)

IV.

Tako je došla madonna della Rocca do visoke slave, dasi je bila za to malo hvaležna, in so bili Ročanje še ubožnejši nego popreje.

A še nekaj drugega nego koncerte in umetalne ognje so prirejali Ročanje svoji madonni na ljubo: zidali so v potu svojega obraza cesto v svojo vas. Zanje je bila strma, divja steza, po kateri so doslej plezali prebivalci Rocce, dosti dobra; tudi njihovim otrokom in vnukom ni bilo treba kaj drugega. A zdaj, ko so imeli madonno, so morali imeti tudi cesto. Kajti, ako so hoteli okoličani razžaliti Ročane s svojim zasmehovanjem prav v srce, treba je le bilo, da so se norčevali iz tega, da jim madonna niti do ceste ni pomogla.

Te sramote niso mogli več prenašati, in zato so zidali cesto. Možje, žene in otroci, vsi so hoteli pomagati pri tem; celo najmanjši so vlačili kamenje, sipali pesek ali odnašali prst. Nad leto dni je trajalo to težavno delo, potem pa je vladalo zopet veliko veselje v Rocci; veliko

procesijo so priredili, ki je šla po vsi cesti, spremljana od mladih in starih. Zvečer pa je bila razsvetljava kraja in cerkve, pa koncert in umetalni ogenj.

Nekega pomladnega dne so došli trije tuji po novi cesti v Rocco. Prebivalci so jih gostoljubno sprejeli in po ročanski navadi vedli v triumfu v cerkev in pred madonno. Zato so pa tudi madonno zelo občudovali, pogovarjali se med sabo z vidno največjo razburjenostjo, ogledovali sveto podobo od vseh stranij, in ko so Ročanje mislili, da so se že dovolj načudili, so pričeli tuji z nova. Slednjič so prašali kurata, ali bi mogli z njim na stanovanje, da se ondi nekaj važnega pomenijo.

Kurat je bil uljuden mož ter jih je vedel v župnišče, podrtini podobno staro poslopje z dvema ali tremi duplinami kot sobami. V jedno teh duplin je peljal svoje spremljevalce, potem izginil, a se takoj zopet vrnil z vsemi zalogami svoje hiše.

Prinesel je v steklenici ostanek vina, kos trdega črnega kruha in še tršega, temnejšega ovčjega sira, kos posušene svinjske gnjati, ki je bila najtrša in najčrnejša od vsega. Tudi je naznanil, da bode prva sosedinja pripravila gostom cvrtje, druga jim skuhala rižot, a tretja je že tekla na hrib, da poišče cikorijsko za salato.

Tuji so pili vinsko kislico in trdili,

da ni kisla; jedli so trdo, trše in najtrše, ter našli, da je vse prav izborno. S tem so le storili, kar je bila dolžnost omikanih ljudi, ter pričeli na to razgovor z modrim in čestivrednim duhovnikom, ne da bi počakali na trojico obečanih naslad: na cvrtje, rižot in salato.

Dočim se je to godilo v prebivališču vladarjevem, je ljudstvo med saboj razpravljalo, kaj se pač vrši tu notri. Najpripravnejši in najnaravnnejši kraj za take povesete je bil pred hišo najvišjega ročanskega dostojanstvenika. Tu se je torej zbralo ljudstvo, pričakujoč stvari, ki imajo priti. Novica, da se za te tri tujce praži cvrtje in prijavlja rižot, ter da je tekla tretja sosedica po cikorijsko salato, je zanimala in zadovoljila vse. Tujci bodo v domačiji povedali, da Ročanje nimajo le madonne, temveč, bodi ji hvala za to, tudi lahko dobro živé.

Ko se je prikazala prva sosedica z zlatorumenim, po olju dišečim cvrtjem, ko je donesla druga snežno beli, vabljivi rižot, ko je prihitela tretja s cikorijsko salato, polno kličav, tedaj bi kmalu pričelo ljudstvo klicati tem trem rimskim nasladam „urnebesni živijo“. Med splošnim odobravanjem so izginile ženske v župnišču. Komaj pa, da so izginile ljudstvu spred oči, komaj da so se pričeli tuji z največjimi užitki, kar jih je poznalo ročansko

srce, ko je stopil duhovni gospod iz hiše in rekel navidezno v veliki razburjenosti:

„Tecite in privedite Cencija Lesteja, Giuseppa Principinija in Gigija Gengilija. tecite, tecite!“

In tekli so! Polovica zbranih je tekla kar je le mogla, da prikljče te tri pozvance.

Iz teh treh mož in gospoda kurata je obstajal, namreč ročanski senat. Na te 4 kazoč je mogla Rocca reči: S. P. Q. R. to je Senatus populusque Roccanus! Čestivredni Cencio Leste je bil senator in občinski kozji pastir; čestivredni Giuseppe Principini senator in oglar, čestivredni Gigi Gentile pa senator in nič drugega.

In čestivredni možje so došli in ljudstvo jih je glasno pozdravljalo; šli so v hišo svojega vladarja v absolutistiškem zmislu.

Znova so pričeli stikati prebivalci glave: „Kaj se vrši? — Kaj je s tujci? — Angleži so. — Naše svinje nam hočejo kupiti. — Naše svinje? — I kaj pa drugega? — Našega kurata hočejo napraviti za škofa. — Morda celo za papeža. — Čujete li? — Molčite vender! — Kaj govore? — Jaz sem čul. — Kaj, kaj? — Jeden je rekel: Tritisoč skudov! — Kaj toliko za naše svinje? — I saj so bogati Angleži! — Tiho, tiho! — Sedaj prihajajo.“

(Dalje prih.)

Pravi položaj na Filipinih.

Madridski list „Imperial“ javlja: Boji mej Amerikanci in Tagali trajajo neprestano. Neizprosno Filipincev in njihov pogum preverjata Amerikance, da bo vojna dolga in vroča. Celotno notranjih delih Manile imajo insurgentje močne čete, ki streljajo na Amerikance iz hiš. Razburjenost mej prebivalci je velika. Tuji se boje za življenje. Poveljniki tujih ladij so izkrcali svoje vojake, da so v varstvo rojakov. Španci imajo v Manili 4000 mož. Amerikanci imajo na otokih Luzon in Visaya 14.000 mož, a pričakujejo še pomočnih čet, tako da bo njihova vojska dosegla 60.000 mož. Toda še ta armada bo premajhna. Vojna v notranjih delih otokov je nemožna, ker bi nastale bolezni mej vojaštvom.

Dopisi.

Iz podjunske doline, 4. marca. (Železnica Sinčavas-Železna Kaplja.) Kakor znano, imela bi teči od železniške postaje Sinčavas, ki stoji na progi južne železnice iz Celovca v Maribor, ozkotirna železnica v trg Železno kapljo. Država je že v svoj letošnji proračun postavila primerno svoto, podpora je obljubila dati tudi dežela. Veljala bi okoli 600.000 gold. Grof Thun je obljubil kupiti za 70.000 gold. delnic, drugi ljudje pa so jih podpisali za 30.000 gold. No, bilo je že neki popolnoma gotovo, da se prične to pomlad graditi. Ali prišlo je drugače! Število tistih, ki so iz kateregakoli vzroka zoper železnico, se je precej namnožilo. Oskrbnik grofa Thuna, ki se je posebno potegoval za to železnico, je umrl, in sedaj se grof Thun brani dati 70.000 gold. Pripoveduje se, da je pripravljen poravnati celo vse doseganje stroške, okrog 20.000 gold. za komisije, iz svojega žepa, da bi le železnice ne gradili. Ali je ta železnica sploh potrebna, ali ne, to se da težko povedati. Dočim mislijo na pr. Kapeljčani, da se bo vesle tega trg povzdignil, so pa kmetje večinoma mnenja, da bi jim bila bolj na kvar, kakor pa v prid. Ta železnica naj bi prevažala ponajveč samo les. Seveda drugače bi bilo, če bi ta železnica tekla čez Jezerski vrh na Kranjsko. A upanja ni, ker je predraga. No, kdo da bo zmagal, ali prijatelji ali pa nasprotniki železnice, to se danes še ne ve. Močno gibanje je opaziti na obeh straneh. Nasprotniki železnice so imeli dne 19. svečana pri Miklavcu shod, kjer so sklenili, naj se odpošlje posebna deputacija na Dunaj, ki bi se uprla grajenju železnice. Ali je bila ta deputacija res na Dunaju ali ne, in kaj je opravila, ni znano. Zagovorniki železnice pa so imeli te dni tudi svoj poseben shod v Železni Kaplji, kjer se je udeležilo kakih 70 delničarjev, mej njimi tudi okrajni glavar velikovski. Ti so se pa za vzeli za najnujnejšo rešitev uresničenja te proge in jo opisovali kot jako potrebno in koristno železnico. Poldrugo uro jim je govoril deželni poslanec Plavec, na kar se je vzprejela neka dolga resolucija. Upamo, da se bo v kratkem pokazalo, ali jo dobimo, ali ne.

Slovenske posojilnice.

„Zveza slovenskih posojilnic v Celju“ azposlala je ravnokar svoj osmi letopis, v katerem poroča o poslovanju slovenskih posojilnic v letu 1897. Ta letopis je silno zanimiv, akoravno podaja samo gole suhe številke; kajti te številke kažejo, kako velikansko so se razvili slovenski denarni zavodi.

Po tem letopisu je pri „Zvezi slovenskih posojilnic v Celju“ 81 posojilnic ter je teh na Štajerskem 28.

V „Zvezi“ stoječe posojilnice imajo skupnih aktiv nič manj kot 12.280.625 gold. 6 kr., toraj skoraj trinajst milijonov goldinarjev ter rezervnih zakladov 602.789 gold. 73 kr. Čistega dobička so imele 1897. leta 107.412 gold. 23 1/2.

Največja izmej vseh posojilnic ne samo na Spodnjem Štajerskem, ampak na celnem Slovenskem in tudi na celnem Južnem Avstrijskem je pa „Posojilnica celjska“, katera je imela leta 1897. 51 poslovnega premoženja 1.726.816 gold. 51 kr. in rezervnega zaklada 107.141 gold. 39 kr.

Letopis je pa letos še posebno zaradi tega zanimiv, ker nam ne daje samo pregleda o stanju in poslovanju posojilnic, ki so člani „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“, ampak pregled delovanja in poslo-

vnanja tudi vseh drugih, torej vseh slovenskih posojilnic. Iz tega pregleda posnamemo, da je slovenskih posojilnic poslovalo 1897. leta 129; da so imele te posojilnice skupaj poslovnega premoženja 17.916.683 gold. 14 kr. torej skoraj osemnajst milijonov goldinarjev ter da so imele rezervnega zaklada 738.712 gold. 97 1/2 kr. in napravile čistega dobička v 1897. letu 141.588 gold. 51 kr.

Te številke nam kažejo torej, kako velikansko se je začel slovenski denar skakati skupaj v slovenskih denarnih zavodih. Ta mogočni razvitki slovenskih posojilnic v tako kratkem času, daje nam torej opravičeni up, da se bo slovenski narod jednako češkemu po svojih denarnih zavodih popolnoma otreles in osvobodil tujega kapitala in njegovega vpliva ter omogočil, da bo res Slovenec v vsakem oziru gospodar na svoji slovenski zemlji.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. marca.

— **Osebnosti.** Legacijski tajnik g. Rudolf Pogatscher pri poslaništvu v Carigradu je imenovan legacijskim svetnikom. — Umirovljeni logar v Zatičini g. Anton Serafin je dobil srebrni zaslužni križec s krono. — Ravnatelj učiteljskega v Gorici g. Fran Hafner je povodom umirovljenja dobil naslov šolskega svetnika. — Častno svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje sta dobila gozdni čuvaj v Smuki Jožef Dajčman in služabnica Jera Aleš v Semiču.

— **Občinski svet** ima v torek, dne 7. marca ob petih popoldne v mestni dvorani redno sejo. Dnevni red: I. Predsedstvena naznanila. II. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Personalnega in pravnega odseka poročila: o prošnji dveh bivših mestnih babic za podelitev mestne miloščine; o prošnji Rozalije Jevnikarjeve za neko odpisno dovoljenje; o prošnji Katarine Malovrhove za neko odpisno dovoljenje; o prošnji Marijane Jerebove za izvišanje pokojnine na 200 gold.; o vlogi dunajske mestne Franc Jožefove jubilejske zavarovalnice glede ustanovitve podružnice v Ljubljani, pri kateri naj bi sodelovali mestne občine uslužbenci; o županovem predlogu, da se storé potrebni koraki za podajanje davka proste dobe iz zakona z dne 23. junija 1895. drž. zak. št. 88; o poročilu magistratovem, glede razpisa letošnjih dopolnilnih volitev za občinski svet; o prošnji magistrov farmacije za premembo občinskega volilnega reda; o magistratovem poročilu glede premembe § 60. stavbnega reda za mesto Ljubljano. IV. Stavbnega odseka poročila: o prizivu posestnice Josipine Košičkove proti odloku mestnega magistrata, s katerim se ji je naročilo preurediti stranišče v hiši št. 17 v Florijanskih ulicah; o odobritvi stavbe podpornega zida na prostoru podrtih Baudkove hiše na Stolbi št. 6; o ponudbi posestnikov v Vodmatu, da odkupi mestna občina predvrtove dveh ulic; o prošnji Gust. Töniesse in Terezije Soosove zaradi zožitve projektovanih Čopovih ulic ob njunem posestvu; o prizivu Josipa Luckmanna glede naprave pomola na hiši gospe Paravičeve ob Franca Jožefa cesti; o prizivu nunskega samostana zaradi naprave hodnikov in odprave kamenitih stebrov ob pročelju nunske cerkve; o mestnega magistrata dopisu glede doplača pri odkupu sveta od posestva Sidonije Schreyeve za stavbo „Mestnega doma“. V. Policijskega odseka poročila o oddaji službe mestni babici. VI. Elektrarniškega ravnateljstva poročila: o zadevi uporabnega dovoljenja za klonico pri elektrarniški centrali; o poročilu mestne elektrarne za leto 1899. VII. Klavničnega ravnateljstva poročila o proračunu mestne klavnice za leto 1899. VIII. Personalnega in pravnega odseka poročila o sklepu disciplinarne komisije o zadevi magistratnega sluga Albina Jebačina. IX. Finančnega odseka poročila: o delovanju cestnega nadzornika Frana Teraninusa v minolem letu; o nekega mestnega uslužbenca prošnji za podporo v pokritje pogrebniških stroškov po pokojni mu soprogi. X. Stavbnega odseka: o obračunu steklarskih del pri mestnem rastlinjaku pod Tivolijem. XI. Direktorija mestnega užitniškega poročila: o zakupnih uspehih l. 1898.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri, v torek se bo predstavljal tretjič in zadnjič veleabavna in vesela dunajska narodna igra s petjem „Trije pari črev-

ljev“. Glavni vlogi imata gospa Polakova in g. Housa. Oba imata mnogo pevskih točk. — V petek, 10. t. m. ima svoj častni večer v Verdijevi priljubljeno operi „Trubadur“ naša simpatična altistka gđ. W. Radkiewicz, ki je gotovo najboljša pevka svoje stroke, kar smo jih imeli doslej na našem odru. — Na razne želje, ki so dohajale intendanci z dežele in tudi iz mesta, se uprizar v nedeljo, 12. t. m. „Rokovnjači“ v tretjič.

— **Slovensko gledališče.** „Faust“ je izmej onih oper, ki jih pojo križem sveta, ki si je pridobil spricho svoje dojemljive, melodijozne godbe in prekrasne instrumentacije veliko popularnost. Zlasti so nekatere točke, ki jih izvajajo posamezni pevci in zbor (Mefistova pesem v drugem dejanju, Sieblova pesem v tretjem dejanju, Margaretin valček, valček zborov, koračnica vojakov itd.) stvari, ki jih pojo ali izvajajo na klavirju in drugih instrumentih diletanti in umetniki... Libreto, kateremu je podlaga genijalno Goethejevo delo istega naslova, je navdušil Gounoda, da je ustvaril opero, ki bo nemara deležna večnega življenja. Umevno je, da mora — kar je lepega in imenitnega — tudi na naš oder. In svoje dni je polnil „Faust“ gledališče, pa tudi v soboto je privabil vanje toliko občinstva, da so bili vsi prostori zasedeni, in da so stali po dolgem času v parterju stoli. In častni obisk ni veljal samo operi, nego ž njim je tudi odlikoval občinstvo vrliga našega basista, gosp. Fedyczkowskega, kateremu v korist so peli „Fausta“. In g. Fedyczkowski je imel srečen večer! Precej, ko se je dvignil izpod odra v izborni maski in imenitnem kostumu, spremljan z gromom in obzarjen z rudečim svitom, ga je pozdravilo občinstvo z burnim ploskom, koncem prvega dejanja pa so mu poklonili ogromen lovorov venec in liro. Gospod Fedyczkowski je bil ves večer pravi Mefisto. Pel je izborno, z nekakim vražjim akcentom, z ironičnim, zlobnim posmehom ter igral svoji ulogi najprimernejše. Ugaljal nam je najbolj izmej vsega osobja. Občinstvo mu je neprestano ploskalo. Poleg njega zaslužita posebne pohvale šegospa Polakova (Siebel) in gosp. Noll (Valentin). Gospa Polakova je pela srčno in ljubko ter je zbudila s prelepo pesmijo „O, cvetice ve, prosite zamé“ poseben aplavz. Gosp. Noll je bil takisto imeniten Valentin, ki je dosegel najpopolnejši uspeh v prizoru, ko umira. Gosp. Raškovič ni bil disponiran. Zdel se nam je truden, izmučen. Najlepše je pel v tretjem dejanju, kjer je žel tudi posebno pohvalo. Gdč. Stropnická je bila premrtva Margareta. Kakor bi ne imela nič barve v grlu, nič krvi v žilah, tako je pela in igrala. Celotno valček v tretjem dejanju je ni razvnel do potrebne živahnosti. Vendar jo je odlikovalo občinstvo v tem dejanju s posebnim ploskanjem. Gdč. Radkiewicz je bila jako dobre volje: vedno se je smejala, kar pa menda ne zahtevajo niti libretista, niti komponist. Tudi zeleni trak okolu las in vratu se ji ni podal. Pela pa je — kot vedno — dobro. Zbor — peša. Posebno slabo je pel v drugem dejanju, kjer so bili nastopi meščanov (bila sta samo dva) in dijakov (bil je slučajno jeden) nedostatni in kjer ni mogel priti v skladje z orkestrom. Gospod režiser, ki je opravljal menda tudi ulogo inšpicijenta, je bil v svojem poslu preglašen. Za kulisami se je jezil, da smo ga čuli v auditoriju. Takisto je bilo preveč slišati suflerko, zlasti kadar je pel gosp. Raškovič. Sploh ni bilo za odrom miru, kar moramo odločno grajati. Gosp. kapelnik Benišek je imel bržkone za „Fausta“ premalo skušenj.

— **Priprave za Prešernov večer** se — kakor smo že zadnjič na kratko omenili — vsestransko in jako marljivo vršé. Trudoljubive naše narodne dame v odborih raznih narodnih društev, ki so združeno prevzele prireditve omenjenega večera, baje neumorno tekmujejo, kako bi druga drugo prekosile z najraznoternejšimi presenečenji, ki so jih v svoji izredni iznajdljivosti namenile obiskovalcem tega zabavnega večera. Tako pridobile so — kakor se zatrjuje — pred vsem vrliga našega mojstra Hubada, da jim pod osebnim svojim vodstvom oskrbi pevski del večera. V ta namen pripravljajo se mej drugim baje tudi vpriporitev ljubke operete. Iz posebne prijaznosti je nadalje gospa županja Milica Hribarjeva prevzela vodstvo razpečevanja cvetlic, dočim načelnica šentpeterske Ciril-Methodove podružnice, gospa Vera dr. Šlajmerjeva, s

svojim odborom baje postavi poseben paviljon, v katerem se bodeta Prešernovim čestilcem proti točnemu plačilu nudila čaj in kava. A prav tako se bo nedvomno tudi v bufetu, čegar oskrbo je baje v lastni režiji z gospo Zupandičevo na čelu prevzel odbor šentjakobsko-trnovske Ciril-Methodove podružnice, za pošten drobiž marsikaj okusnega dobilo pod zob. Mnogo obeta pa tudi paviljon za slaščice, ki ga — kakor se govori — po navodilih gospe Lahove sestavi in sigurno prav fino in okusno priredi odbor gospodinjске šole, kateremu na čelu so gospe Ana Lahova, Ana Prosenčeva in Hedviga Šubičeva. Končno namerava baje tudi odbor telovadnega društva pod načelstvom gospičice Kajzelove razpeti ondi svoj blagotvorni šotor, v katerem bo pri izvestno dobri, točni postrežbi kar najbolje poskrbljeno za pristno in pošteno kapljico. Odbor srednjemeške Ciril-Methodove podružnice pa si vzpričo vsega tega nekda noč in dan beli nežne svoje glavice, kako bi pač mogoče bilo, kar najspretnije in uspešno poseči v to občno in vsestransko tekmovanje, da i on v svoji baje jako imenitni razstavi obiskovalcem proti zmerni vstopnini nudi najsenzacionalnejše novosti sedanjega veka. Sodeč po vseh teh tajnostnih pripravah, o katerih natančneje poizvedeti se je le spretnosti in dobrim zvezam specialnega našega poročevalca porečilo, utegne nameravani Prešernov večer v resnici podati v vsakem oziru velezanimiv, zabaven večer.

— **Občinske volitve v Starem trgu pri Ložu.** „Slovenec“ se kar ne more dosti nabahati z zmago klerikalne stranke v Starem trgu pri Ložu. Seveda prikriva tem skrbno razmerje glasov. Dasi se je famozni pater Peter noč in dan pehal, je liberalna stranka v tretjem razredu propadla samo za 15 glasov v drugem pa za 21 glasov, dočim je v prvem razredu celo zmagala z 2 glasoma. V očigled temu izidu volitev nima „Slovenec“ prav nobene vzroka se posebno ponášati, z zmago duhovniške stranke Nasprotno. Če pomisli da kraj vse škandalozne zlorabe duhovniške avtoritete, kraj vsega hujskanja v spovednici itd. ni dosegla njegova stranka, lepše zmage, potem mora priznati, da klerikalizem v Starem trgu že močno peša.

— **Žaljenje v sodni dvorani.** V pravku c. kr. drž. pravdnštva v Ljubnu, kateri smo omenili že v soboto, je rečeno: V štev. 49. „Slovenskega Naroda“ z dne 1. marca 1899 se nahajajo omembe o namišljeni vsebini jednega dela mojih tožbenih izjavanj pri potni razpravi dne 25. februarja 1899. proti Josipu Smrdu zaradi ropa in umora. Te omembe mi je popraviti tako-le: 1.) Ni res, da sem štajerske Slovence napram Nemcem imenoval manj vredne; res je pa, da sem govoril zgolj o prebivalcih Sp. Štajerskega, Kranjskega in Istre, ne da bi bil delal razločka mej Slovenci in Nemci in ne da bi bil rabil besede „Slovenci“, oziroma „Nemci“; tudi izraza „manj vredni“ nisem rabil in sploh nisem izrekel nobene, najmanj neugodne kritike. 2.) Dalje ni res, da sem dejal, da ti ljudje vedno lažejo in da pri teh ljudeh ni nikdar skesanega priznanja; v svojih izjavanjih sem le omenil, da je v sodnih krogih rečenih pokrajini znano in iz poročil izpred sodišča izhajajoče dejstvo, da ondodni obdolženci navdajo taje, in da so tam priznanja v nasprotju k povprečju obtožencev na Gornjem Štajerskem in morda tudi na Srednjem Štajerskem redkejša. Tem izjavanjem sem dodal še izrečno izjavo, da tega načina tam navadnega negativnega zagovarjanja — kateri je vsakomur na prosto voljo dan — kakor samo ob sebi umevno, nikakor ni smatrati za slabo lastnost. Dalje sem razložil, da je mej prebivalstvom sploh razširjeno seveda krivo mnenje, da taječega morilca ni možno na smrt obsoditi. 3.) Zatorej je popolnoma neresnično, da so moja izjavanja obsegala pavšalno sumničenje moralitete slovenskega prebivalstva na Štajerskem, ali da sem jaz tako sumničenje ali žaljenje slovenskega naroda nameraval, in se mora proti takemu, po pomankljivem, netočnem in nepravilnem poročanju izpred sodišča prouzročenem, toda objektivno in subjektivno neutemeljenem očitanju odločno zavarovati. Zajedno naznanjam, da se je poslal „Graz. Tagblattu“ primeren popravek v št. 57. z dne 26. februarja 1899. priobčenega poročila o potni obravnavi dne 25. februarja 1899.

— **Premembe v učiteljstvu.** Zač. učiteljica v Bučki gosp. Pavla Zirer in zač. učitelj v Kopanju g. Fran Germ sta postala definitivna na sedanjih svojih mestih. Premeščena sta na lastno prošnjo g. Avgust Arzelin iz Ljubna v Prečno in Engelbert Kavčič iz Semiča v Studenec.

— **Vojaški koncerti v „Narodni kavarni“.** Podjetni kavarnar g. Krapež je izpolnil že davno mej občinstvom gojeno željo ter prireja ob nedeljah in praznikih zvečer brez vstopnine vojaške koncerte, ki so vedno izvrstno obiskani. Narodno občinstvo ima sedaj torej kraj, kjer najde zabavo in družbo. Tudi včeraj je vojaška godba prav marljivo igrala ter izvajala tudi več slovanskih točk, mej njimi prvokrat Parmovo izborni koračnico „Mladi vojaki“ iz izvrstne narodne igre „Rokovnjači“. Koračnica je bila sprejeta z velikim veseljem in ploskanjem.

— **Vojaške pesmi.** Vojno ministerstvo je g. Hausmannu v Bielskem z odlokom z dne 11. decembra 1898 poverilo, da zbere in izda vojaške pesmi vseh avstrijsko-ogerskih narodov. Imenovani gospod nas je naprosil objaviti naslednje: Ker se rad lotim tega domoljubnega posla, prosim posebno starejše gospode rezerviste in odpustnike, ki so jim vojaške pesmi še v spominu, da mi blagovolijo čim prej sporočiti popolno besedilo v prvotni obliki in prvotnem jeziku ali pa mi naznaniti osebo, ki so jim vojaške pesmi znane. Glede naprava se bom usodil dogovoriti se pismeno in osebno. Vojaške pesmi so pravi zaklad narodnega pesništva in narodne glasbe, in obžalovati bi bilo, ko bi se pozabila vojaška pesem, ki večkrat prav ginljivo opeva slovo od doma, domotožje, ljubezni bolečino, strahote v vojni in junaški pogum poveljnikov. Vsak prispevek, če prav na videz neznamenit, bo dobro služil in pospešil delo, in ko izide zbirka, ne bom pozabil v nji zahvalno imenovati zaslužnih prispevnikov. Naposled tudi uljudno prosim, da naši časopisi ta poziv blagohotno razglase in domoljubno delo prijazno podpirajo. Naslov izdajatelja: Glasbeni ravnatelj V. V. Hausmann, Bielsko (Belitz), Šlezija.

— **Pri občinski volitvi v Selcih** dne 1. marca je bil izvoljen županom z 21 glasovi občečislani gospod Franc Šliber, kateri je že 12 let neumorno delaven župan v tej občini. Za svetovalce so bili izvoljeni: Matija Šmid iz Selc, Groga Dolenc iz Suše, Jože Potočnik iz Rovt in Franc Demšar iz Česnjice. Gospodu županu Šliberju izrekajo občani tem potom zahvalo za vestno izpolnjevanje županskih poslov, kakor tudi zahvalo, da je volitev zopet sprejel.

— **Mržnja — preko groba.** V Barokovljah je vodstvo občinske šole strogo prepovedalo učencem in učenkam udeležiti se maše zadušnice po pokojnem župniku Černetu!

— **Nova ljudska šola.** Deželni šolski svet je sklenil, ustanoviti v Bukovju ljudsko šolo.

— **Nevaren gost.** Mestna policija prijava je v soboto nekega postopača, ki je bil že zaradi tatvine in roparskega umora 20 let zaprt. Imel je pri sebi več denarja in več zastavnih listov, s katerimi je bila zastavljena zlatnina. Potikal se je po Ljubljani, ker pa se je njegova slika nahajala v zbirki znamenitih postopačev, ga je policija takoj prišla, predno je kaj znamenitega učinil.

— **Smrti se je zbal.** Črnetov hlapec na sv. Petra cesti prignal je bil vola v mestno klavnico, da bi ga ubil. Vol šel je voljno do klavničnih vrat; ko mu je tu vdaril v nos mrtvaški duh, strgal se je hlapcu in zdirjal kakor besen proti brambovski vojašnici. Tam je skočil v Gruberjev kanal, ga preplaval in dirjal potem naprej po železniški progi in po Dolenjski cesti do Ruščega križa, kjer so ga vsega spehanega prijeli in odpeljali nazaj v klavnico.

— **Slovensko in italijansko zemljiško posestvo.** V obče je znano, da je v grofiji Gorica-Gradiška po narodnosti $\frac{2}{3}$ slovenskega in $\frac{1}{3}$ italijanskega prebivalstva. Italijani žive v okraju Gradiška in v mestu goriskem; ako bi tudi ta dva okraja popolnoma prepustili Italijanom, našli bi še vedno, da pripada Italijanom le 544:83 □ km zemlje, Slovincem pa 2273:71 □ km. Ako pa odštejem obseg štirih slovenskih občin v okraju Gradiška, dobimo razmerje 1:4, to se pravi, Italijani posedujejo komaj četrtino pokrajine. Priznajmo, da je furlansko nižavje razmeroma mnogo več vredno, nego

gorata zemlja, toda s časom bode imelo tudi gorovje večjo vrednost, ako se mesto dosežanje zanemarjenosti ustvarijo potrebni predpogoji. In vendar imajo prvo besedo v deželi — Italijani. Le-ti uporabljajo svojo moč v to, da ovirajo slovenski del prebivalstva v kulturnem in gospodarskem razvoju! Slovenska dvetretjinska večina je umetno potisnjena v manjšino, ki se mora z italijanskimi mogotci najhuje boriti za najprimitivnejše pravo.

— **Roparski napad.** Posestnik Bradula in njegov sin Martin iz Hudobrezja v Krškem okraju sta bila izročena sodišču v Krškem, ker sta zadnje dni pri Brezovem napadla mesarja Mihaela Korsenika iz Bučke in ga pobila ter oropala.

— **Samomor.** Sanitetni koncipist g. dr. Mitrovič v Črnomlju se je te dni zastupil. Uzrok samomoru ni znan.

— **Požar.** V Brežicah je gorelo pri posestniku Jožefu Kovaču. Ogenj, kateri je nastal po krivdi čletne kovačeve hčeri, je povzročil škodo nad 1600 glđ.

— **Kinematograf „Excelsior“** v vrtnem salonu pri Maliču bode te dni končal prvo serijo podob, izmed katerih so posebno zanimive: Služba topničarjev, Dirka na jezeru, Zmaga pri dirki, Konji čez reko, Vlak v predoru, Preprij žensk itd. V kratkem pride na vrsto jako zanimiva borba z bikom in nov senzacionalen vsposed. Predstave so vsak dan od 4. ure naprej vsako uro.

— **Razpis službe.** Vnovič razpisana je služba cesarskega kraljevega poštarja ali poštarice na Trebalnem pri Mokronogu na Kranjskem, in sicer do 21. t. m. m., ker se o prvem razpisu ni oglasil nihče. Prošnje se vlagajo pri c. kr. poštne ravnateljstvu v Trstu.

* **Vsi ruski dijaki štrajkajo,** ker je pri zadnjih nemirih v Peterburgu policija na konjih delala mir z — biči. Dijaki v Peterburgu, Moskvi, Kijevu in Harkonu in Kronstadtu so sklenili, da ne gredo dotlej na vseučilišče ali na akademijo, da dobe zadoščenje za razžaljenje policije. Tudi bogoslovci in dijakinja štrajkajo. Car meni baje policijskega prefekta v Peterburgu, generala Kleighelta poslati za kazen za guvernerja v Kazan.

* **Za kolesarje.** Pri obravnavi, ki se je vršila vsled tožbe tvrdke Puch & Comp., katera izdeljuje „Styria“ bicikle, je bila tvrdka A. Werner & Comp. radi neopravičene rabe varstvene znamke tvrdke Puch, obsojena, in je bilo 700 dogotovljenih in napol dogotovljenih koles Wernerjeve tvrdke konfisciranih.

Književnost.

— **„Slovenski Pravnik“.** Prva in druga letošnja številka tega veleuglednega slovenskega znanstvenega lista imata jako temeljito, tako za pravnike kakor tudi za lajke zanimivo vsebino. Izmed daljših razprav je posebno omeniti spisa g. c. kr. notarja Bežeka „k načrtu zakona o zemljejknjižni delitvi katastrskih parcel ter o dopustnosti sodnega zapisovanja listin radi pridobitve manj vrednih zemljišč.“ Ta razprava bode posebno zanimala notarski stan. Iz obširnega polja narodnega gospodarstva je napisal g. dr. Ivan Žmavc temeljito študijo „O vrednosti in ceni temeljnih pojmovih politične ekonomije“, ki se bode še nadaljevala. Davkoplačevalec bode pa posebno ugodno prišla od g. dr. Antona Brumna priobčena razsodba upravnega sodišča, tičoč se javnosti pridobinskih registrov. G. dr. P. Defranceshi nadaljuje v teh dveh številkah zopet veleznimivo študijo iz sodne medicine, iz katere se posebno razvidi, da je slovenski jezik popolnoma tehniško sposoben za oddajo zdravniško-zvedeniških izvidov in mnenj. Splošno zanimiva je pa razprava „Kedo je opravičen potrditi in posvedočiti popolno znanje dež. jezikov?“ Ta razprava se po njeni temeljiti vsebini priporoča posebno našim poslancem v temeljit predvarek in uvaževanje, ker je njena, z zakonitimi določili podprta ost obrnjena ravno proti nameščevanju deželnih jezikov nezmožnih uradnikov in javnih notarjev. Ta razprava kaže in dokazuje ravno s tem, da navaža zakonita določila glede jezikovne usposobljenosti in o dokazilih, posvedočbah za isto, koliko se je ravno v zadnjih časih grešilo od pristojne strani in se še — greši! Za temi daljšimi razpravami sledi potem, na civilno in kazensko pravo se na-

našajoči slučaj iz pravosodne prakse. Iz poročila o XII. redni glavni skupščini društva „Pravnik“ se pa posname delovanje tega našega strokovnega društva v preteklem letu. Koncem pa slede še „Književna poročila“ in „Razne vesti“. — Kakor se iz navedene vsebine združene prve in druge številke razvidi, je „Slovenski Pravnik“ navzlic temu, da je strogo znanstven list tudi za nepravnike zanimiv, pravnikom pa neobhodno potreben. „Slovenski Pravnik“ je končno lansko leto prinašal tudi v hrvatskem jeziku pisan članek hrvatskega pravika in misli tudi v bodoče sprejemati hrvatske razprave ter na ta način praktično zblizati oba bratska naroda. „Mesečnik pravnikičnega društva v Zagrebu“ je z radostjo naznanil svojim čitateljem vest o gorenjem hrvatskem članku, napisanem v „Pravniku“ ter najtopleje priporočil list hrvatskim pravnikom ne samo v Istri in Dalmaciji, temuč tudi onim v Banovini. Temu zaslužnemu priporočilu strokovnega hrvatskega lista pridružujemo se tudi mi ter priporočamo toplo slovenskim pravnikom in tudi družemu omikanemu slovenskemu občinstvu, da naj za razvoj slovenskega pravosodja prevažno stremenje društva „Pravnik“ podpira z obilnimi naročili društvenega glasila.

— **„Slovenka“.** V zadnji številki „Slovenke“ čitamo, kako žalostne razmere vladajo v nje upravnistvu. Vseh naročnikov tega jedinega ženskega lista je 508. Kdor ve, koliko stane tak list, mora priznati, da tako ne pojde več dolgo, ter da se jedino-le vsled požrtvovalnosti nekaterih „Slovenka“ vzdržuje. Žalostno je, da je za list, kateri ima vendar najraznovrstnejšo vsebino, v katerem najde gotovo vsakdo kaj zase, tako bore malo zanimanja. Najžalostnejše in naravnost sramota pa je, da ima Ljubljana, slovenska metropola, kjer je vendar toliko zavednih Slovenk, samo — 44 naročnikov. Menili bi pač, da je dolžnost vsake narodnjakinje, da podpira v prvi vrsti glasilo slovenskega ženstva, potem šele se pobriga za druge nemške liste, ki prinašajo čisto romane dvomljive vrednosti ali pa celo udrihajo v svojih predalih po nas Slovanih. „Slovenka“ prinaša jako praktične stvari o gospodinjstvu, kuhinji, vzgoji itd., a ima tudi veliko leposlovnih spisov; prazen je torej izgovor in kaže le nevednost, ako kdo trdi, da list ni koristen in zanimiv. Stane le 3 glđ. na leto. Vse letošnje številke se še dobe.

Telefonična in brzojavna poročila.

Deželni zbori.

Dunaj 6. marca. Ministerski svet je imel včeraj sejo, v kateri je sklenil sklicati deželne zbornice sredi meseca marca, samo tirolski dež. zbor se skliče šele pozneje, ker hoče vlada počakati izida pogajanj mej dr. Kathreinom in tirolskimi Italijani. Češki dež. zbor se snide najbrž že 14. t. m. Zanimiv je veleoficijski komentar, kateri je bil k temu sklepu danes objavljen. V njem je rečeno, da je vlada določila do 10. marca termin, da se Nemci odločijo glede vstopa v dež. zbor češki. Dala je Nemcem mesec dni časa, da doženo svoja posvetovanja glede programa. Ta posvetovanja so končana in torej ni nobenega vzroka več odlašati s sklicevanjem deželnih zborov. Nemci se na podlagi sklenjenega programa lahko odločijo glede vstopa v deželni zbor. V programu je gotovo nekaj točk, katere je zastopati pred dež. zborom in zagadelj je želeti, da se Nemci vrnejo v dež. zbor, kateri bi v tem slučaju bil prvi forum kjer bi se razpravljalo o novem nemškem programu. Obžalovati je le, da Nemci svojega programa niso obelodanili, da bi se na njega po dlagi začela pogajanja za spravo.

Dalmatinski namestnik.

Dunaj 6. marca. Oficijsko se razglša, da so neosnovana poročila, da je stališče dalmatinskega namestnika fcm. Davida omajano.

Ogerski ministri na Dunaju.

Dunaj 6. marca. Ministerski predsednik Szell in ministri Fejervary, Perczel in Daniel so prišli danes sem. Szell je imel daljše posvetovanje z gromf Thunom.

Papeževo zdravje.

Rim 6. marca. Zadnji bulletin, ki je bil danes izdan, naznanja, da se papež v obče dobro počuti. Odslej se bulletini ne bodo več izdajali.

Velika eksplozija.

Toulon 6. marca. Včeraj se je v La Goubroun v neposredni bližini mesta zgodila strašna nesreča. V skladišču za smodnik je nastala eksplozija. Mnogo poslopij je razrušenih, mnogo ljudi je ubitih in ranjenih.

Toulon 6. marca. Eksplozija je bila grozovita. Čula se je do Nice. Vsa poslopja skladišča so porušena, pa tudi vse druge hiše, ki so bile v bližini, so razdejane. Dva kilometra v okrožju ni nobene nepoškodovane hiše in tudi po poljih in vrtih je vse uničeno.

Toulon 6. marca. Vseh ponesrečenec je blizu 200. Pri skladišču je stalo 7 vojakov na straži. Štirje so bili ubiti, trije so nevarno ranjeni. Doslej so izpod razvalin izkopali blizu 60 ubitih. 110 oseb je ranjenih.

Toulon 6. marca. Vseh mrtvecev je nad 70. Nekateri ranjenci so vsled dobljenih poškodb v bolnici umrli.

Toulon 6. marca. Eksplozija je povzročila velikansko škodo. Štiri kilometre na okrog so bile razbite vse šipe. Tu se je ustanovil pomožni komité, kateremu so že došli znatni prispevki.

Toulon 6. marca. V skladišču je bilo 50.000 klg. smodnika. Eksplozija je nastala vsled kemičnega razkrajanja tega smodnika, torej ne zadene nikogar krivda. Po sodbi strokovnjakov se brezdimni smodnik rad razkraja ter je vsled tega jako nevaren.

Nesreča na železnici.

Petrograd 6. marca. Vsled eksplozije bencina je bil pri postaji Vinala razrušen neki vagon osebnega vlaka. Ubitih je bilo šest žensk in jeden moški, 16 oseb je bilo ranjenih.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

VI.

Roza je sedela pri očetu v delavni sobi; bila je mirna, vtopljenja v svoje misli; sinko se je igral z nekim vrstnikom v majhnem vrtičku za hišo. Štefanija ne bi bila mogla tiho sedeti, posebno danes ne. Igrala je na glasovirju, seveda nekaj iz „Lohengrina“. Pevske točke so zadobile danes zanjo posebno otožen izraz, akoravno je igrala le spremljevanje. Med tem ko je tako globoko zamišljena igrala, bolešno z glavo kimaje ob vsakem mestu, katerega je on tako lepo pel, oglaš se hipoma za njo lep, zlatojasen tenor — tako čist in tako mil, da nikakor ni mogla verjeti, da je to resnica. Dozdevalo se ji je marveč, kakor da bi bila nje živa domišljija oživela tiho samoto okoli nje, kakor da bi pela senca, ki jo vedno zasleduje. In mehanično je igrala naprej, do konca te točke. Zdaj šele se je ozrla. In malo da se ni onesvetila, kajti tu je stal on sam, s katerim so se vedno bavile nje misli. Kako li je prišel v salon nenapovedan? Gotovo se mu dekla ni mogla ustaviti.

„Vem, da je nezaslišano, kar si drznem,“ je začel sedaj.

„Da, v resnici nezaslišano“, potrdila je ona, ga s plamtečim pogledom merjajoč od glave do nog.

A gospod tenorist, ni bil mož, ki bi se bil pustil tako hitro oplasiti. Stanovitno je prenašal nje ostri pogled ter z lahnim naklonom rekel: „Bili ste večkrat tako prijazni, me k posetu v hiši Vašega očeta vabiti.“

„To je bilo v popolnoma družih okoliščinah“, mu je naglo pretrgala govor.

Kakor žalostna senca švignilo mu je čez lepi, modri obraz. „Saj tudi le to pot tirjam pravico, katero mi je dalo Vaše vabilo. K vaju Vas ni več — a govoriti sem moral z Vami, gospica. Če mi pokažete vrata, potem bom skusil nekaj družega in sicer še danes — takoj!“

„Seveda danes“, zaklicala je sramotilno. „Danes ste prosti, ker je prodajalna zaprta!“

(Dalje prih.)

Darila.

Uredništvu našega lista je poslal: **Za Prešernov spomenik:** G. Rud. Binter, c. kr. davč. uradnik v Novem mestu 6 kron 4 h., kot čisti donesek po pokritju stroškov naraslih vsled prireditve zabavnega večera v gostilni pri „Dol. železnici“, koji znesek je zložilo več omizij Prešernovih častilcev z geslom Gregorčičevim: „Kar storiš za sé, to že s tabo zgine, kar storiš za narod, ostane vselej!“ — Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Poslano.*)

Tistim gospodom v Radovljici, posebno pa gg. Vedlinu in Kosmaču, ki imajo toliko čez mene govoriti, naznanjam, da bodem postopal proti njim drugim potom, ako ne bodo kmalu nehali.

Na Dunaju, 4. marca 1899.

Silvo Weixl.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 68.

Dr. pr. 930.

V torek, dne 7. marca 1899.

Tretjič in zadnjič:

Trije pari črevljev.

Slika iz dunajskega življenja v treh delih, s predigro in s petjem. Spisal Karol Görlitz. Poslovenil Konrad Vodusek. Godbo zložil Millöcker. Režiser g. R. Inemann. Kapelnik g. H. Benišek.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7.30. uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

V petek, dne 10. marca: „Trubadur“.

Umrli so v Ljubljani:

28. februarja: Benjamin Iggel, bivši tiskar, 60 let, Karlovska cesta št. 7, naduha.

1. marca: Marija Žabkar, zasebnica, 65 let, Rimska cesta št. 9, naduha. — Marija Tičar, delavka, 35 let, Florjanske ulice št. 21, pljučnica. — 2. marca: Jožef Prek, delavec, 74 let, Črna vas št. 4, legar. — Marija Müller, zasebnica, 84 let, Radeckova cesta št. 20, ostarelost. — Jožef Vališ, dninar, 23 let, Hrenove ulice št. 15, jetika.

V deželni bolnici:

25. februarja: Helena Lampič, gostija, 89 let, ostarelost.

26. februarja: Fran Medvešek, rudar, 27 let, prisad.

1. marca: Marija Trampuš, gostija, 81 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
4.	9. zvečer	730.6	8.4 sr. zahod	oblačno		0.0 mm
5.	7. zjutraj	727.0	3.4 sl. svzhod	skoro obl.		
	2. popol.	726.1	8.6 sr. jzhod	skoro obl.		
6.	9. zvečer	731.4	1.2 sl. jzhod	sneg		5.6 mm
7.	7. zjutraj	737.5	-3.3 sr. jug	jasno		
	2. popol.	739.3	-0.6 z.m. svzh.	jasno		

Srednja temperatura sobote in nedelje 9.1° in 4.4°, normale: 1.8° in 1.9°.

Dunajska borza

dne 6. marca 1899.

Skupni državni dolg v notah.	101	gld.	25	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	101	gld.	05	„
Avstrijska zlatna renta.	120	gld.	10	„
Avstrijska krona renta 4%.	101	gld.	40	„
Ogerska zlatna renta 4%.	119	gld.	75	„
Ogerska krona renta 4%.	97	gld.	80	„
Avstro-ogerske bančne delnice.	924	gld.	60	„
Kreditne delnice.	367	gld.	60	„
London vista.	120	gld.	47 1/2	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58	gld.	97 1/2	„
20 mark.	11	gld.	79	„
20 frankov.	9	gld.	55 1/2	„
Italijanski bankovci.	44	gld.	25	„
C. kr. cekini.	5	gld.	66	„

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERSEC, Ljubljana, Šelenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 3 in 5 gld.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja o boleznih in smrti gospe

Marije Müller roj. Reiner

za dragocene vence in za obilno udeležbo pri pogrebu, zahvaljujejo tem potem vse znanee in prijatelje osobito čestito duhovščino in g. župana Ivana Hribarja najpriskrneje.

Ljubljana, dne 4. marca 1899.

(431)

Žalujoči ostali.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATTONI, Dunaj.

Citraši dobé 4 komade za citre brezplačno in katalog pri J. Neukirchner-ju, Görkau, Češko. (321—3)

Slovenskega

stenografa

vsprejem s 1. aprilom. Plača po zmnoženosti do 50 gld.

Dr. Dragotin Treo

odvetnik v Postojni.

(391—4)

Učenec

se vzprejme v trgovini g. Karola Holzer-ja na Dunajski cesti št. 12. — Več se izve istotam. (432—1)

Deteljno seme

predenice prosto, izkušena

travina semena

ter najboljša dunajska in erfurtska

vrtna semena

prodajata (21—53)

Kavčić & Lilleg pri „Zlatorogu“.

Št. 4247.

(332—3)

Razglas.

Podpisani magistrat naznanja stavodolžnim mladeničem:

1. Glavni nabor za deželno stolno mesto Ljubljana vršil se bo letos 13. in 14. marca v telovadnici II. mestne deške ljudske šole na Cojzevi cesti, in sicer 13. marca za one zunanje mladeniče, katerim se je dovolilo priti k naboru v Ljubljani, 14. marca pa za mladeniče, ki so pristojni v Ljubljano.

Začetek ob 8. uri dopoldne.

2. Stavljenici, odnosno tudi njihovi moški svoji, ki se pozovejo k naboru, imajo priti v pravem času in snažni na nabiralnišče, ter imajo v pravem času prinesiti potrebne dokaze, če se oglašajo za ugodnost:

- kot kandidatje duhovskega stanu, kot posvečeni duhovniki in kot nameščeni dušni pastirji (§ 31 voj. zak.);
- kot podučitelji, učitelji in učiteljski kandidatje (§ 32 voj. zak.);
- kot posestniki podedvanih kmetij (§ 33 voj. zak.);
- iz rodbinskih razmer (§ 34 voj. zak.);
- enoletne prezentne službe (§ 25—29 voj. zak.).

3. Stavljenici, kateri žele ugodnosti po §§ 31—34 voj. zak. in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletne prezentne službe, morajo se zgledati, ako bi se jim odklonila prošnja za kako prejo menjenih ugodnosti, za ugodnost enoletne prezentne službe pri glavnem naboru.

4. Kdor zanemari stavno dolžnost, ali v obče katero iz vojnega zakona izvirajočih dolžnosti, se ne more izgovarjati, da mu ni bil znan ta razglas.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 6. februarja 1899.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga des. Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Lince, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-G-stein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Lince, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Hebr, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyry, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovec, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovec, Pontabla. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. (1)

V najem se odda takoj

v prijazni, veliki občinl blizu farne cerkve in tik okrajne ceste na Notranjskem v jako dobrem stanu nahajajoča se

prodajalnica

z mešanim blagom.

V isti hiši nahaja se tudi dobro obiskovana gostilna, katera se bode pozneje tudi lahko v najem oddala.

Več o tem se izve v upravnistvu „Slov. Naroda“. (381—3)

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da prevzemam in izvršujem točno naročila na

kavo, čaj, olje, riž, makerone, delikatese, sadje, ribe, vina i. t. d.

Pošiljatelj v omotih po 5 kil oddajam po pošti, one od 30 kr. naprej pa po železnici s povzetjem.

Take pošiljatelj se izplačajo vsakomur, posebno p. n. krmarjem, družinam in onim, ki rabijo za dom različne jestvine ali žele o raznih priblikih nabaviti si specialitete, katerih se na deželi ne dobi, ali pa le zelo drago, n. pr.

morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje i. t. d.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago in po nizki ceni.

Cenike razpošiljem radovoljno in brezplačno.

Za p. n. gg. trgovce imam poseben cenik in zamorem dati blago po tako nizkih kupih, da se ne bojim konkurence. (637—45)

Tudi sprejemam zastopstva in vsakojaka posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

v Trstu, v ulici San Francesco šte. 6.

Izurjen stenograf

za slovenski in nemški jezik, s čedno kaligrafijo, se vzprejme takoj v odvetniško pisarno.

Kje? pove upravnistvo „Slov. Nar.“. (409—3)

Samostojna

prodajalka

se vzprejme za mojo podružnico. Povprašaj naj se: Rudolf Kirbisch, slasčičar, Kongresni trg. (401—3)

Slovenskega

stenografa

sprejemem takoj. Plača po dogovoru. — Ponudbe sprejema direktno notar Hudo-verniki v Kostanjevici. (387—4)

Trgovski pomočnik

20 let star, izurjen špecerist, želi takoj službo premeniti v Ljubljano ali kak večji kraj na deželi.

Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo „Slov. Naroda“. (403—2)

Vsprejemem takoj ali v treh mesecih odvetniškega

koncipijenta

tudi začetnika, pod ugodnimi pogoji. Plača po dogovoru.

Dr. Dragotin Treo

(428—1)

odvetnik v Postojni.

Odda se v Krojaških ulicah št. 1

s 1. majem t. l. v III. nadstropju ležeče

stanovanje

obstoječe iz 3 sob in z vsemi pritliklinami — z razgledom na Glavni trg — pod jako ugodnimi pogoji.

Natančnejša pojasnila dajo se ondi v gostilni „Pri luni“. (407—2)

Hôtel „Pri slonu“.

V torek 7., v sredo 8. in v četrtek 9. marca 1899

Orfeum-družba

iz Budapešte.

Ravnatelj Josip Müller.

3 dame.

7 gospodov.

Menjajcō vsposed.

Začetek ob 8. uri.

Vstopnina 50 kr.

Z velespoštovanjem

Gabrijel Frölich

(433)

restavratör.

Predzadnji teden!

1. glavni dobitok 100.000 kron
2. glavni dobitok 25.000 „
3. glavni dobitok 10.000 „

vrednosti z 20% odbitka v gotovini.

priporoča (240—13)

Dunajske srečke à 50 kr. J. C. Mayer v Ljubljani.

Semena

vseh vrst, zanesljivo kaljiva

priporoča tvrdka

Ivan Perdan

v Ljubljani.

(355—5)

! Prvi kranjski konjak iz dolenskih vin!

Odlikovan za razstavo svojih vin in konjaka pri lanski dunajski razstavi z bronasto medaljo.

Podpisane priporoča svojo zalogo pristnega, dobro obležanega

konjaka iz dolenskih vin

nadalje svojo zalogo dobrih, pristnih in starih

dolenskih vin in pelinkovca.

Z velespoštovanjem

(427—1)

Ignacij Wutscher

posestnik v Brezovici, pošta Št. Jernej na Dolenskem.

! Prvi kranjski konjak iz dolenskih vin!

Pristna domača dolenska vina!!!

Bogata zaloga domačih pristnih dolenskih vin!!!